

Hvad er en god evaluering?

Norsk Evalueringsforening
Bodø, 8. sept. 2010

Professor Peter Dahler-Larsen, PhD
Institut for Statskundskab
Syddansk Universitet

Spørgsmålet er vigtigt

- For beslutningstagere
- For evalueringsramte
- For evaluatører

Spørgsmålet er vanskeligt

- Evaluering?
 - Evaluering: resultat vs proces
 - En evaluering vs et evalueringssystem
 - Evaluering i sin kontekst
- Implicerer *evaluation imaginary*
(forestilling om evaluering i samfundet)
- Kvalitetsbegrebets filosofi:
 - Mange dimensioner
 - Hvordan bestemmes kvalitet

Disposition

- Kvalitet i evaluering
 - Kriteriologiske opfattelser
 - Antikriteriologiske opfattelser
- Tiltag til god evalueringspraksis i situationen

Kvalitet i evaluering

- Kriteriologiske opfattelser
 - Produktbaseret kvalitet
 - Procesbaseret kvalitet
 - Klientbaseret kvalitet
 - Anvendelsesbaseret kvalitet
- Anti-kriteriologisk opfattelse
 - Udgangspunkt i den praktiske evalueringssituation

Produktbaseret kvalitet

- Klarhed i problem, model, metode, data
- Velbegrundet evalueringsmodel
- Validitet og reliabilitet
- Systematisk analyse
- Dokumentation
- Velbegrundede anbefalinger
- God sproglig fremstilling
- Til tiden
- Men...ser bort fra brugen af evalueringen

Procesbaseret kvalitet

- **Varianter:**
 - Styr på produktionsprocessens faser
 - (Nogle) retningslinjer for evaluering
 - Skaber forudsætning for udvikling på evalueringsområdet
- **Men...**
 - Ikke altid klare kriterier for god proces
 - Udviskning af evaluering

Klientbaseret kvalitet

- Klientens tilfredshed med evalueringen (klienten betaler)
- Men:
 - Klienter kan være inkonsistente
 - Kan misspecificere krav
 - Kan ønske evaluering til ikke-brug
 - Ikke klientens egne penge
 - Mange brugere af evaluering

Anvendelsesorienteret kvalitet

- Kvaliteten ligger i den faktiske anvendelse af evaluering
- Men...

Anvendelsesformer

- Instrumentel:
 - Kontrol/dokumentation
 - Læring/udvikling
- Oplysende
 - Informere offentligheden
 - Opbygge viden, skabe debat
- Politisk:
 - Strategisk
 - Taktisk
- Symbolsk
- Konstitutiv

Anvendelsesorienteret kvalitet

- Kvaliteten ligger i den faktiske anvendelse af evaluering
- Men...
 - Anvendelsesformerne er mange
 - Nogle er negativt ladede
 - Indirekte virkning, svært at placere ansvar
 - Ulemper ved krav om direkte anvendelse

Kvalitet i evaluering

- Kriteriologiske opfattelser
 - Produktbaseret kvalitet
 - Procesbaseret kvalitet
 - Klientbaseret kvalitet
 - Anvendelsesbaseret kvalitet
- Anti-kriteriologisk opfattelse
 - Udgangspunkt i den praktiske evalueringssituation

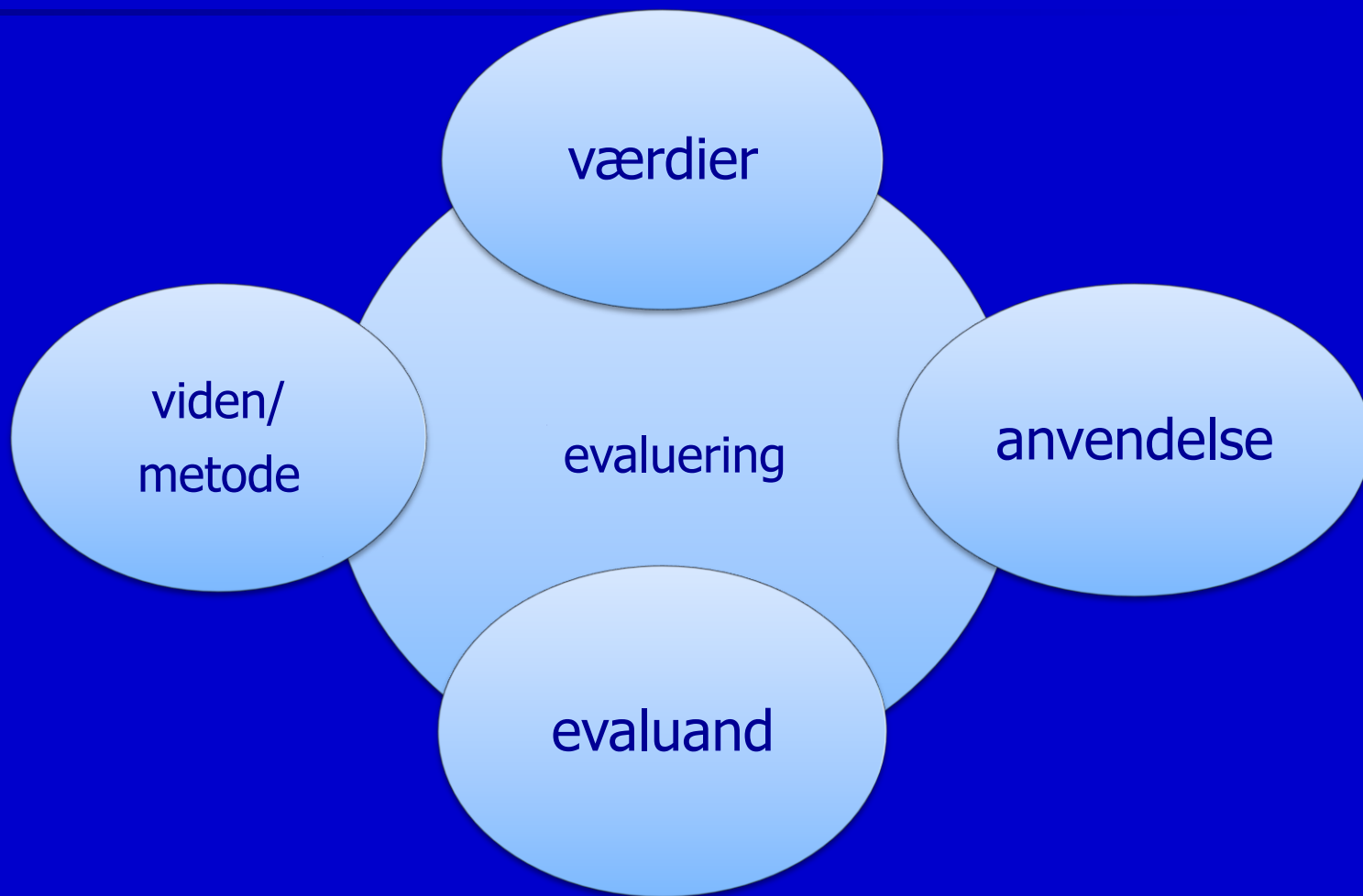
God evalueringspraksis i situationen

- Systematisk situationsanalyse: Klarhed
- Evaluability assessment: Bestemme brugbarhed af evaluering i situationen
- Meta-evaluering: Anvende evaluering på evaluering selv

Systematisk situationsanalyse

Situationsanalysen

- Underdetermineret vs overdetermineret
- Divergent vs konvergent

God evalueringspraksis i situationen

- Systematisk situationsanalyse: Klarhed
- Evaluability assessment: Bestemme brugbarhed af evaluering i situationen
- Meta-evaluering: Anvende evaluering på evaluering selv

Evaluability Assessment:

- Veldefineret indsats?
- Klare mål?
- Klar programteori?
- Indsatsen godt implementeret?
- Data inden for rækkevidde?
- Veldefinerede beslutningstagere klar til at tage beslutning pga evaluering?
-

God evalueringspraksis i situationen

- Systematisk situationsanalyse: Klarhed
- Evaluability assessment: Bestemme brugbarhed af evaluering i situationen
- Meta-evaluering: Anvende evaluering på evaluering selv

Meta-evaluering

- Vigtigt signal om refleksion, ydmyghed, reduktion af skade
- Databaseret vurdering af egne påstande (både om resultater og om evaluering)

National styrkelse af kvalitet i evaluering:

- Checklister
- Standarder og retningslinjer
- Evalueringskultur, -kapacitet, -politik
- Uddannelse
- Professionalisering
- Netværker; fora for debat, dialog og støtte

Kompetenceudvikling inden for evaluering

- Masteruddannelse i evaluering på Syddansk Universitet
- næste deadline 1. maj 2011
- se www.efteruddannelse.sdu.dk

Litteratur:

- Peter Dahler-Larsen (2010): Defining Quality in Evaluation. In: International Encyclopedia of Education 3rd Ed. Oxford: Elsevier.
- Peter Dahler-Larsen (2008): Kvalitetens Beskaffenhed. Syddansk Universitetsforlag.